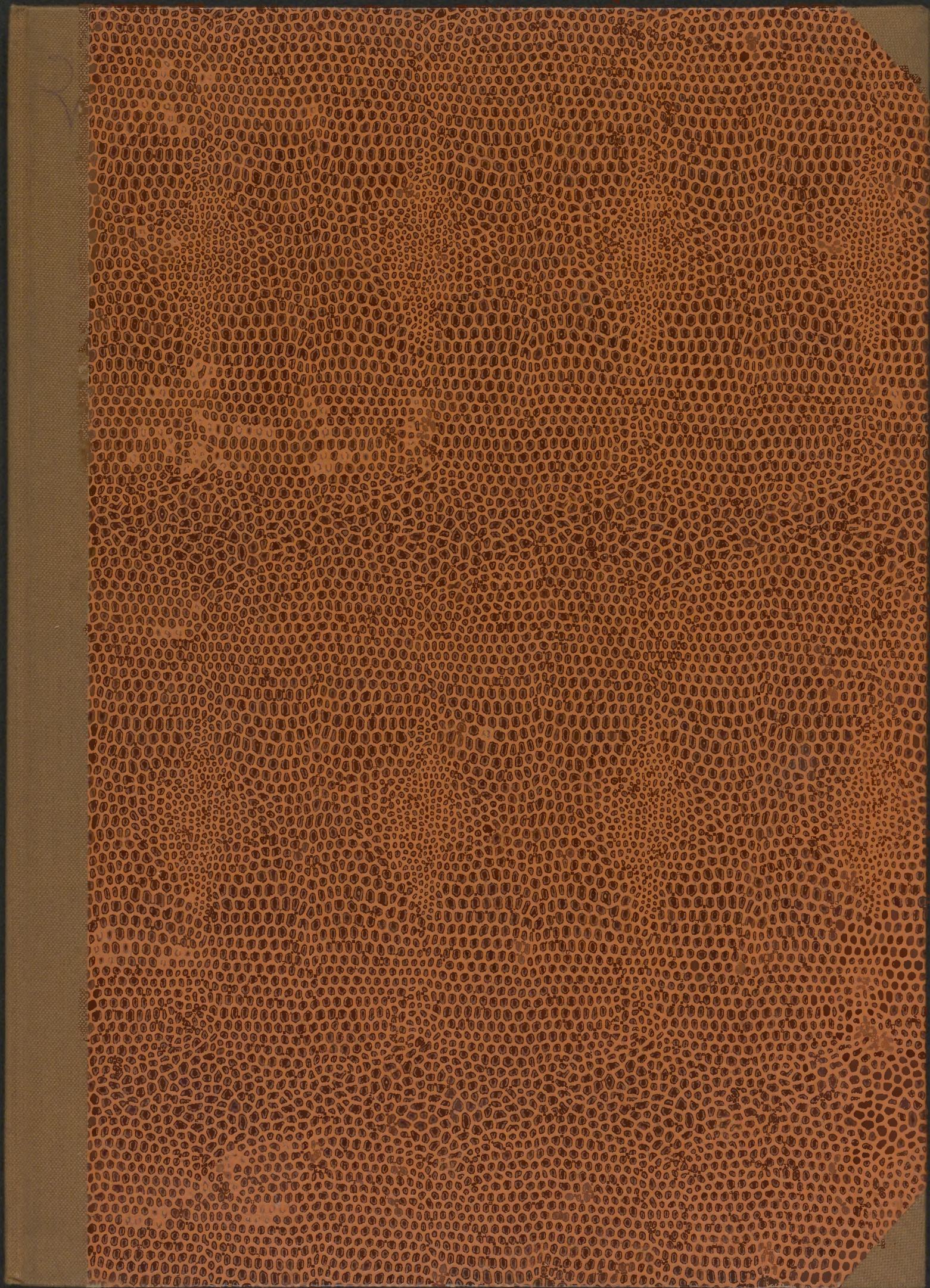
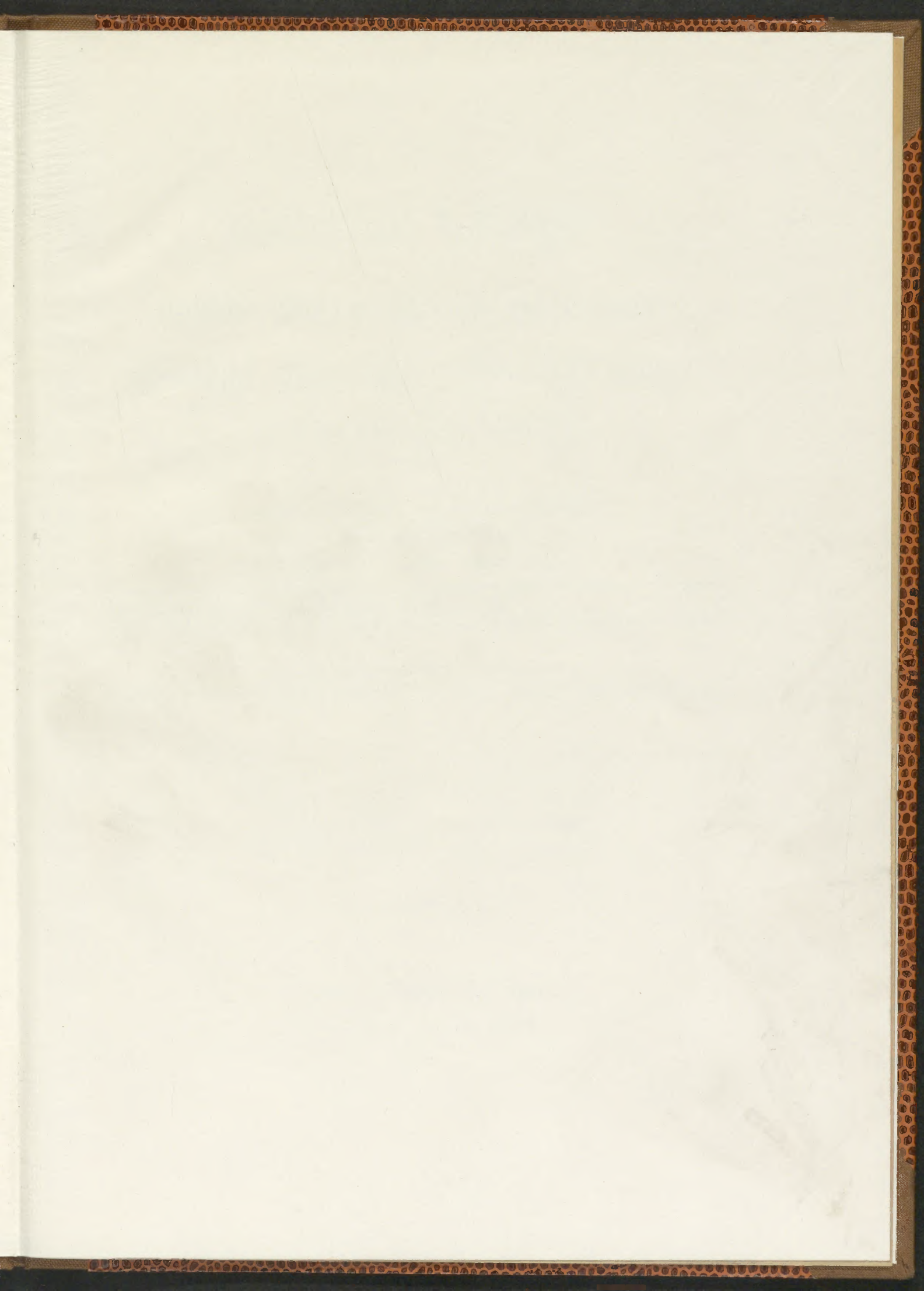

ՀԻՒՄՆԸ ՆԻՇԷԹ

ՍԻԱՍԻ, ՄԻԼԼԻ, ՖԵՆՆԻ, ԹԻԻՃՃԱՐԻ
Շիմտիլիք այտա պիր տէՖա նէշր օլընըր
ՐԻՍԱԼԷԻ ՄԷՎԳՈՒԹԷ

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻՅԱՋ ՎԷ ՄԻԻՏԻՐԻ ՄԷՐՈՒԼ

ՅԱԿՈՒ ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ

ՊԱՊԸ ԱԼԻ ԳԱՐՇԷՍԸ ՆՕՄԷՐՕ 49

ՊԻՐԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

❧ 1911 ՅՈՒՆՎԱՐ ❧

Ն. 1

Ա Պ Օ Ն Է Կ Ի Յ Ա Ք Լ Ա Ր Ը

Սրանպօլ վե Թաւրա իշխան Սեհեկի 12 դր., Մեմալիկի Լեհեպիյի իշխան Կեհեկի 3 Ֆր.

حسن نيت صاحب امتياز ومدير مسئولی اغوب وارژابتيان

HUSNI NIYETTE Revue fondée en 1911

Directeur-Propriétaire Agop Varjabedian

ՄԱՐՊՍԱԿԻ ԱՐՏԱՇԷՍ ՇԻՇՄԱՆԵԱՆ

Պապը Ալի Գարեքսեան Նօ. 49

1911

THE JOURNAL

OF THE

AMERICAN

PHYSICAL

SCIENCE

AND

THE JOURNAL OF THE

AMERICAN

PHYSICAL

SCIENCE

AND

THE JOURNAL OF THE

1911

ՀԻՒՄՆԸ ՆԻՆԵԷԹ

ՍԻԱՍԻ, ՄԻԼԼԻ. ՖԵՆՆԻ, ԹԻՒՃՃԱՐԻ
Շիմտիլիֆ այտա պիր տէՖա նէսր օլընըր
ՐԻՍԱԼԷԻ ՄԷՎԳՈՒԹԷ

ՊԻՐԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

1911 ՅՍԻՆՎԱՐ

Ն. I

ՄԻՒՆՏԵՐԻՃԱԹ. — 1. — Ուզուն սեօզին գրասար, 2. — Պեն պու վարանըն սասըգ էվլասըլըմ՝ Ա. Մ. 3. — Սիասի, իգրիսասի բոկրամըն էլգեմիյէրի, 0. ՊԱԳՐՃԵԱՆ, 4. — Կազէրանըլըգ ալեմի, ՆԵՐՍԷՍ ԱՐԱՄ, 5. — Մեմլէֆէրիմիզսէ քինարէք վէ սանայի նէսէն քէրազըր իրմէյօր Պ. ՏԱՆՏԱՆՆԱՇ, 6. — Պաղպան վէ իֆի գարսաւար, Ս. ՏԻՒՐ-ԿԵՐԵԱՆ, 7. — Նիյէք նէ՞ սիր, չէ «Հիւսնը նիյէք» նա՞սըլ օլմալը սր. 8. ԹԵՐՉԵԱՆ 8. — Մեզար, Ա. ԳԸՅԸՃԵԱՆ, 9. — Էօմրիւն նիհայէրինսէ գամերէ պիր ո իրապ, Մ. 8. ԱԼԱՃԱՃԵԱՆ, 10. — Ենգիսիլէր, 8. ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ.

ՈՒՋՈՒՆ ՍԷՉՅԻՆ ԳԸՍՍԱՐ

Եկվմի կազէրասան մասա, քիւրֆէն ի-պարէլի նիսսի պիր բիսալէ նէսր օլընմազ-սա իսի:

Պեն նօզսանը իմալ իրմէլի սերտօնսէ իրսիֆ. պու բիսալէնին միլլի, Ֆեննի, Է-սեպի միւնսերինաքընսան, իւ ասամլարսա, մէքէպ քալէպէլէրի սէ, նիհայէք նէսընթան էրայալը միւրալէա իսքիմասէ իսէնէֆ սիր:

Պու՝ օգըյանլարըն իսքիմասէսի սիր. պիզիմ իսքիմասէմիզ պու բիսալէնին սրգ-գաթլա վէ բաղպէրլէ օգընմասը վէ սաթըն ալընան բիսալէնին պէսէլի պիր աճ էվլէլ քէէսիլէ Էսիլմէսի սիր: Պէօլլէ օլ-ըգնա, ի-լէրուսէ պու բիսալէլի հաժրալլըղա քահ-վիլ իքմէֆ իւմիս վէ արգուսըն՝այըզ:

Մաթպուաթ ալէմինսէ Էիկիւրմի ոլ նէլիֆ իրսմէրիմիզ, պէօլլէ պիր բիսալէլի նէսրէ մուվաժմազ օլանաղըմըղա պիր քէէմընաթ սայըլա՞մազ մը:

Ճանտ պիզսէն, թաղտիր սիզսէն, ուզուն սէօզիւն գըսասըր պու սր:

“ՊԵՆ ՊՈՒ ՎԱԹԱՆԸՆ ՍԱՏԸԳ ԷՎԼԱՏԸՅԸՄ”

(1896—1908)

Եէնի պիր բիսալէնին իւք նիւսիէսի-նի, պաիսը էլէմ իսթըրէլէր իւէ դա-րալամազ, պէլլէր մուվաթըզ կէօրիւմէզ, ֆաղաթ պահա իթմէք իսթէտիկիմիզ վա-դաա, պու կիւն միլլէթին պէօլլէք պիր մաթէմինէ սէպէպ օլան կաթողիկոսըն հայաթընա իւք Էազընտան իրթիպաթը վալ տըր:

Միլլէթ իչիւն Իզմիրլեան կաթողիկո-սըն զայպուլէթը էպէտիսի, մուհիւմ վէ պէօլլէք պիր զայպ հիւքմինտէ տիր, զի-րա միլլէթտէ նաթիլ (ազգէցիկ) քիմսէ արթըզ զալմայօր:

Մէսրուրիլէթ կիւնիւնտէ էհալի էօ-նիւնտէն կիւնէն վէ «արգամտան կէլիւնիզ»

ՄԻԻԹԷՎԷՏԱ

ՎԵՀ. Տ. Տ. ՄԱՏԹԵՆՈՒ Բ. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

տէյէն պիրի լազըմ տըր . միլլէթին գորբը-
չըզ պիր զէմանընտա , «նէ՞ կաշըյորսընըզ»
տէյէն գուվլէթլի պիր սէսէ լիւզում վար
տըր . էլէմուք պիր կիւնիմիզտէ տէ , «մէ-
յուս օլմայըն , պէն պուրատայըմ» տէյէն
պիր սըֆաթա ինթիյաճ վար տըր :

Պիր զավմըն , պիր միլլէթին պէօյլէ
պէօյիւք ատամլարը օլմատըզճա , օ զավմ
կաշայամազ , Նապէհան էօլմէզ , Փազաթ
հայաթ թէտրիճէն զայլ օլուր , պէօյիւք
թէչէպպիւսլէր վիւճուտ պուլամազ վէ զէ-
ման իլէ պէրապէր արթըզ կիւրիյէմէզ :

Իզմիրլեան Ս . միլլէթ իչիւն իչթէ
պէօյլէ պիր սըֆաթ իտի :

Պիրմանիտա , Հինտիսթանտա , թա Ամէ-
րիգանըն պիր քէօչէսինտէ պուլընան պիր
էրմէնի քէնտիսինի թանըր վէ սէօզինտէն
միւթէէսիր օլուր իտի . կաթողիկոս թապիրի
հէր քէս իչիւն պէօյիւք պիր սըֆաթ ան-
տըրըր , Փազաթ պուլմազամը տա կիւք-
սէլթուրէն կինէ չախս տըր : Իզմիրլեան
Ս . նըն վէֆաթը՝ իչթէ միլլէթտէ պէօյլէ
պիրինին էքսիլտիկինտէն տօլայը էհէմմի-
յէթ քէսպ իթի : Սօդաս պիր Բաթրիգին ,
պիր կաթողիկոսըն թէպուրի կախօտ վէ-
ֆաթը , ասի վազապարտան տըր , հէր զէ-
ման վուզու պուլա պիլիր :

Շու միւթապաթ իլէ զիհնիմիզ մէշ-
յուլ պուլընտըր սըրատա էլէմուք պիր
խաթըրէ օլարազ , Իզմիրլեան Ս . նըն լէք
բաթրիգլիկինտէն իսթիֆաաը կիւնիւ կէօ-
զիւմիլին էօնիւնէ կէլիյօր :

1896 Յունիս այընտա իտի . Բաթրիգին
արթըզ մազամընտան չէքիլէճէյի վէ չէ-
քիլմէսի լազըմ կէլտիյի , պիր զաչ կիւն-
տէն պէրու սէօլէնիյօր իտի , օ վալքթ
կազէթալարտա պէօյլէ չէյլէր կազըլամազ
իտի , Իզմիրլեան Ս . Բաթրիգլիսանէյէ կէ-
լիպ կիտիյօր , արա սըրա պիր թազրիր
կազըլըյօր վէ թէպէրէլէր տէ վիւրուտ լի-
տիյօր իտի , Փազաթ օլան միւնաստէպէթ
չախսա տէյիլ , մապամա իտի : Ինկիլթէրլա
սէֆիրի , բօլիթիգանըն թէպուրլ օլընաըզը
վէ քէնտի թարաֆընտա՝ գուվլէթ վէրի-
լէմէյէճէկինի կիլլիճէ Բաթրիգէ պիլտիլ-
միլ իտի : Յարութիւն բաշա սախի էմիլ-

յէթի օլան պիր զաթ իլէ արթըզ իսթիֆա
իթմէսինի քէնտիսինէ պիլտիլմիլ իտի :
Իզմիրլեան Ս . պիր սապահ Բաթրիգլիսանէ
թիւրքճէ մուխապէրաթ միւտիրի Կարա-
պետ էֆ . յի չազըրմըլ վէ արթէհի վիւճու-
տիյէսինտէն տօլայը իսթիֆայա մէճպուր
օլարընը հիւքիւմէթէ պիլտիլմիլ իտի :

Պու ասի իսթիֆանըն \ թազաթիսինի
Բաթրիգ քիմսէյէ սէօյլէմէմիլ իտի , Վա-
զաթ պիթթէսատիւֆ իլիթտիկիմիզտէն ,
զալպիմիզ պէօյիւք պիր հէյէճանա ալի-
չար օլտու , զիրա պու իսթիֆա տէյիլ՝
պէսլէնիլէն իւմիտլէրին մահվը , իւմիտ-
սիզլիկէ տօղրու աթըլան պիր խաթվէ , վէ
ֆէնա պիր բօլիթիգանըն մուզատտէմէսի
իտի :

Իչին մահիյէթինի թահիլզ իթմէք լի-
չիւն Բաթրիգ Իզմիրլեան Ս . նըն նէզտինէ
կիթմէք իյճապ էթտի :

Յալըն էն հէրարէթլի պիր կիւնիւ լի-
տի , Բաթրիգլիսանէ սօզալընըն հէր իքի
թարաֆընտա հէր վազըթտան զիյատէ պիր
նէզարէթ վար իտի : Իսքէմիլէրի աթմըլ
վէ օթուրմըլ օլան խաֆիյէլէր վէ բօլիսլէր ,
կէլէնի կէչէնի էյիճէ սիւզմէքտէ վէ հէ-
ման միւմքին օլսա տա , զալպիլին վէ ֆիք-
րինի օգուճալ իսթմէքտէ իտիլէր :

Հիսար տիպինտէ տէնիզէ նազըր օլան
պիր պինտա օթուրմազտա օլան Բաթրիգը
միւշարիլէյէ զիյարէթէ կիթմէզտէն էվ-
վէլ , Բաթրիգլիսանէյէ օղրատըզ : Պիր մա-
թէմ էվինէ միւշապիհ պիր սիւքիւնէթ
հիւքմֆէրմա իտի : Վէքիլ ճէվահիրճան Վ .
ճան սըզընթըսը ալէամէթի օլարազ օտա-
սընտա կէզմէքտէ վէ էլինտէ պուլընան
պիր սիկարայը արասըրա իչմէքտէ իտի :

Վուզուի հալիքէնտիսինտէն սօրտըրմըզտա ,
— էվվէթ , պիր ազ էվվէլ Բաթրիգ
պէնի իսթէմիլ իտի , կիթտիւմ վէ մէօհրի
իլէ լազըմ կէլէն էվրապը թէսլիւմ էթտի ,
պէն տէ աբանսըզա կէլտիւմ , պու խայըրըլ
պիր չէյ տէյիլ , իֆլիտիյէթէ պէնզէր պիր
հալ տըր , տէտի :

— Էյ Սասունլըլարըն բարասը վար լի-
տի , թօխուլըզ ալընաճազ իտի , նէ՞ օլտը :

— Պուրատա օլմսլը . հիչ պիր չէյ կա-
բըլմամըլ տըր :

— Հիշ տեյիլ իսէ պու բաղայը պան-
դայա նապէ կթմէք իշխան պիր շէյ Կարա-
մազմըյըդ, արթըզ ուան օլմուշ:

— Պէն պիր շէյ Կարաւամ, իսթէրսէ
Բաթրիզ Կարաւան, քէնտիսիլիլէ կիտին, կէօ-
րիւշին:

Պիր իքի տաղիզա սօնրա, Իզմիրլեան
Ս. նըն խանէսինտէ իտիք:

Գարունըն էօնիւնտէ ուզաղլարտա պիր
իքի մէմուր տօլաշըյօր խտի, Փաղաթ պիրի
տիկէրինէ պիր շէյլէր սէօյլէտի, հէր հալ-
տէ Կաղէթաճը օլտըղըմըղը ահլաթտը, վէ
արթըզ իլիշէն օլմատը:

Գարու Կաղաճա աշըլըպ, Իզմիրլեան
Ս. նըն Կանընա կիտէճէյիմիլի ահլաթտըզ-
տան 2—3 սանիյէ սօնրա, միւշարիլէյհին
օտաւընտան իշէրի կիրիյօր իտիք, Փաղալ-
մին տարպէլէրինի գուլաղլարըմ իշիտիյօր
իտի, նէ մուգատտէմէ իլէ Ֆէօզէ պաշլօ-
յաճաղըմը պիլմէյօր իտիմ:

Փաղաթ Իզմիրլեան Ս. նըն օֆէտէրլի
շէնէսինտէ, օ կիւնիւ պիր թաթլը պէշա-
շէթ վար իտի: Իւզէրինտէքի աշըր պիր
Կիւքի աթըպ Կօրկընլըզ ալըք պիր առտա
կիպի սաքին պիր հալտէ իտի:

Շու հալտէն ճէսարէթ ալարադ, աթլ-
տէքի պէյանաթտա պուլընտըզ:

— Իսթիֆանըզ ումում միլլէթի մէ-
յուս իթտի վէ պիր սաիզա կիպի զալպի-
միլլէ էնտի: Պու հալ պիզիմ հալը հաղըր-
մըզ վէ աթիմիզ իշխան քէք էնտիշէլի պիր
շէյ տիր:

Միւշարիլէյհին ճէվապընը, պու կիւն
սէօյլէնմիլ պիր սէօզ կիպի, խաթըմըզտա
օլտըղընտան, աշնէն Կաղըյօրըզ, իշթէ
պու սէօզլէրտէ միւշարիլէյհին ուլուվը
ճէնապը նիւմայան օլըյօր:

— Էնտիշէյէ սէպէպ Կօզ տըր, չախ-
լար կէլիր կիտէր, Փաղաթ միլլէթ պաղը
տըր: Թարիս պէնիմ կիպի չօղլարըն կիթի-
տիկինի կէօթէրիյօր: Պէն Կալընըզ մ'լլէ-
թիմէ տէյիլ, տէվլէթէ տէ խըրմէթ էթ-
մէք իսթէտիմ, պու վաթանըն սէլամէթի-
նէ պաղընմա մէտար օլաճադ օլան իպու-
հաթըն իճրապընը թալէպ իթտիմ: Պէնի
պու վաթանա տիւշման կէօթէրմէք իս-

թէտիլէր, պէն պու վաթանըն էն պաղըզ
էվատըյըմ: Ապաիւլ Համիտ հիւքիւմէթի
նէ պուշը Կարմաղա մէյապ տըր նէ տէ
Կարապիլիր, զիրա պու կիւն Անաուօլուտա
Քիւրտէրէ, աղալարա էօյլէ պիր թէէսիր
վէրմիլ տիր քի՝ օնը կէրի ալմադ միւմքին
տէյիլ տիր: Պուշըն իշխան էվթօրա տէվ-
լէթլէրինէ միւրաճաթ իթտիմ քի վաթ-
լաղընը իճրա իթսիլէր: Պու Կէնի պիր
միւտալսէլէ տալէթ իթմէք տէյիլ իտի,
զաթէն մէվճուտ օլան վէ հիւքիւմէթը Օս-
մանիյէճէ իմզալանմըզ օլան Պէրլին ահա-
նամէսինին պիր մաուտէսինին իճրապը ի-
տի: պէնի սիւքիւթ էթտիրմէք իշխան ասի
կէօթէրմէք, Թիւրքլէրէ տիւշման, բա-
տիշահա գարըն խային օլտըղըմը իլէրի
սիւրմէք լաղըմ իտի, պուշլար օլտու: Պէն
Պապը Ալի վազասաղնտան սօնրա իշտէն
էլ շէքմէք իսթէր իտիմ, Փաղաթ մէճիւ-
լէր վէ պաղը շայանը իթիմաու գէվաթ
պէնի գօյ վէրմէտիլէր: պու կիւն օնլար
տա իսթիֆամա մուվաֆադաթ իտիյօրար:
պէն թարիստէն գօրգարըմ, պէնի քիմ կէ-
թիրտի իսէ իսթիֆամը օ զապուլ իթմէլի,
միւմքին օ սա իտի Միլլէթ մէճիլիսինի
թօրլար իսթիֆամը օնա վէրիլ իտիմ:

— Պապը Ալի վազասաղնըն իթէթի-
պինտէ էճնէպի բարմաղը վաթ մը տըր:

— Պու պիր սըր տըր, պու կիւն ան-
լաղըմապ, Փաղաթ միլլէթէ պէօյլէ պիր
խըյանէթի պէն պիր էրմէնի տիւշիւնիւր
տէյու թասալվուր իտէմէմ: Պուշման
պաղադ տէլիլէր տէ վար տըր քի, վազա-
տան 7—8 կիւն էվլէլ Զապիլիէ Կաղը-
րընըն (Նաղըմ բաշանըն) մալիւմաթը տա
վար իտի, հաթիթա վազտա կիւնիւ պաղը
պնտըրըր թէրթիպաթտա պուլընըմը տըր:
Պու միլլէթիմիզ իշիւն պիր տուզադ օլաթ-
ղը արթըզ աշիքիար տըր: հաթիթա պէնի
Պապը Ալիյէ կէօթիւրմէք պէհանէսի իլէ
Կօլտա բարչալթիմադ թասալվուրը տա վար
իտի, օ սա օլապիլիր իտի, Փաղաթ թէէ-
սիւք իտէրիմ քի, միլլէթիմէ պիր խայըր
օլաճադ իտի:

— Էյ իսթիֆանըզլա իշէր նէ՝ րէնկ
քէսպ իտէճէք, Խալըրը պիր շէյ օլա-
ճադ մը:

— Ասլա, պէլքի 10 քիչի սալը վերելիւր, երթէսի կիւն 30 քիչի թութուրը, պու բոլիթիգա թէպտիլ օլընմազ, Ապտիւլ Համիտին էթրաֆընտա պուլընանլար, քէն-տի վէլիի նիյմէթլէրինին զալէպէ իթտի-կինի արզ իլէ իլթիֆաթլարա, միւքիս-ֆաթլարա նայիլ օլաճազլար: Ճապաթ պլ-զիւմ կիպի պիր աճիզ միլլէթէ զալէպէ իթ-մէք պիր ի՞նչ մի տիր: Իչէր հալը սսպլ-զընտա տէվամ էտէր, թա քի պէօյլւք պիր ինֆլէՆՍՊ իլէ եա մէմլէքէթին թալ-զը իտարէսի թէպտիլ օլընըր, եա էճնէպի միւտաիլէլէսի վուզու պուլըր: Պու իքի հօլտան պաչգա թարիզը խէլաս հօզ տըր: Ապտիւլ Համիտ իտարէսինտէն էյլիք պէվ-լէմէք, էն պէօյլւք շաչկընըրդ տըր:

* *

1908 Յուլիս 11 ճուճաւ սապահըսը, մէշրութ/յէթ իլան օլընտըղընա տաիր օ-լան իլանը րէսմիյի օգուտըղընտա, Իզմիլ-լեան Ս.նըն սէօզլէրի ֆիքրիմէ կէւտի: 12 սէնէ մուզաւտտէմ տէտիկի սէօզլէրին ասարը կէօրիւնիւր վէ պէօյլւք պիր ին-զըլապ, Ապտիւլ Համիտ հիւքիւմէթինի ալթ իւսթ իսիյօր իտի:

Իզմիրիւն Ս. մանէվի մէզարընտան չըղտը, թէքար Բաթրիզ սըֆաթըլյա Ապ-տիւլ Համիտ հուզուրընա զապուլ օլընտը, օրատա հիւքիւմէթը մէշրութ/յէ սատա-զաթընը պէյան էթտի, Ապտիւլ Համիտ «Փանուըն էսապիյէ ստորդ զալաճաղընըզա ախոր քիլիսէտէ ահտ իթմիշսինիզ, իչիթ-տիմ» մանէտտար սէօզիւ իլէ մուզապէլէ էյլէտի: Ճազաթ, Իզմիրիւն Ս. պու ինզըլապըն սէմէրէսինի թէմամէն կէօրէ-մէտի պէլլէտիկի միւսապաթ վէ առապէթին թէմամիթ թաթպիլիլին ալզըլաւազ քէնտի-սի իչիւն միւլէսէր օլամատը, Փազաթ կա-թողիկոս ինթիխապ օլընըպ, վաթանընտան թէպալիւտ իթտիկի կիւն, 12 սէնէ մուզաւ-տէմ Հիւսար տիպինտէքի իսանէսինտէ սէօյ-լէտիկի շու սէօզլէր՝ հալէա ֆիքրիմիզտէ մէնգուշ իտի:

— Պէնի պու վաթանա տիւշման կէօս-թէրմէք իսթէտիլէր, պէն պու վաթանըն էն սատըզ էվլաւըլըմ: Ա. Մ.

ՄԻԱՍԻ ԻԳԹԻՍԱՏԻ ԲՐՈՎՐԱՄԷՆ ԷԼՁԷՄԻՅԵԹԻ

Մեսալիյէքսիզ՝ մեռուքիյէք վէ
մեռուքիյէքսիզ՝ մեսալիյէք օլամազ:

— — —

Մէմալիքի Օսմանիյէնին շահրահը թէ-րազըրյա զատէմ նիհատէ օլմասընը ար-գու էտէն հէր շախտ, պու արզույը ճէմլ-լին նէ՞ սուրէթլէ հայլ աշայը հուտու պուլապիլէճէյինի թէտըզ վէ օլ վէճէլէ մէհմա էմքէն սարֆը մէսայի վազիզէ-սիյլէ միւքէլլէֆ տիր:

Մէմալիքիմիզին թէրազըր վէ թէքէ-միւլի հէր նէվ շալիպէի դարաղ ու նէվ-սանիյէթտէն արի, պիր հիւսնի նիյէքի քեւմիլէ իլէ միւթէհալլի վէ հէր նէվ թէֆրիզի ճինա ու մէզէպ թէասսու-պաթընտան պէրի օլմազ իւզրէ սիասի վէ իգքիսասի միւքէմէլ պիր բրօկրամըն մապիհ էթ թաթպիլի իթթիխապ էտիլմէ-սինէ միւթէվազըֆ տըր:

Սիասի վէ իգքիսասի բրօկրամ... իչթէ թէրազըրյա մէմլէքէթին միքրանը, թէ-քէմիւլի միլլէթին բեհպէրի վէ սաատէթ ու րէֆա՞ք Օսմանեանըն մեռնիի եեկեա-նէսի...:

Սիասի վէ իգքիսասի բրօկրամ... Իքի նէվ տիր. 1— Տախիլի. 2— Խարիճի:

Տախիլի սիասի վէ իզթիսատի բրօ-կրամ, օ տէրէճէ շալանը տիզգաթ վէ իհ-թիմամ վէ օ մէրթէպէ զապիլի թէէթիթր վէ թաապիլի օլմայան թէտապիլի միւքի-տէտէն տիր քի, շիմտիյէ գատար թաթ-պիլի օլուճմամասը մուճիպի հայրէթ տիր:

Պու նօզթա՝ մէմլէքէթին տախիլէն հիւսնի իտարէսի մէսէլէսինէ թէմաս է-տէր քի, էհէմիյէթինէ պինտէն պազը նիւմուճէլէրինի տէրմէյան էտիյօրըզ:

Մէմալիքի Օսմանիյէտէ պու անէ դա-տար կէրէք Սթանպուլտա վէ կէրէք Թաշ-րալարտա րիճալը մէմուրիյն, վալի, միւ-թէսարըրֆ վէ զալմազաւար, մազամը մէմուրիյէթլէրինէ ալիմէթլէ զիմամ բու-մուրը էօհտէի իտարէլէրինէ ալտըզարը սըրնտա, նէ՞ կարմազտա օլտըզարը ճիւմ-

լէթէն մալիւմ տիր: Մէսէլա պիր վսլի էրզրում հախօտ վան վէ հախօտ էնգաւ: րէ վէ եա Գոնեա վիլայէթիւրինտէն պիւրինէ թային օլընտըղընտա, վազիվէսինի սըրֆ Վիլայաթ գանուհնամէսինէ միւնհաւըր տոտ էթմէքտէ օլտըղընտան, մազաւը վիլայէթի իշղալ էտիննէ, անճաղ օ հուտուտ տայիրէսինտէ հարաքէթ էտէրէք, իտամէի առայիլէ նէղարէթ, մէճիւսի իտարէլէրէ բիյասէթ վէ մազամը վիլայէթէ ալիտ էվրազ վէ իսթիտալարը հէվալէ վէ էն քիւչիւք պիր մէմուրըն ազլ ու թէպտիլի հախօտ ուզազ պիր վազիվէյի գաւուրիյէնին իհտաս վէ հախօտ պիր գաչ եիւզ զըշ. մասրաթըն սարֆ վէ ատէմի սարֆը վէ պիր թազըմ մէմուրիյն վէ էշրաֆա բիւթպէ վէ նիշան ինհասը կիպի խուսուսաթ իլէ իշթիղալ էթմէք սուրէթիլէ վազիվէյի մէմուրիյէթիւրին կիւյա իքմալ վէ վիճառնընը միւսթէրիհ ատտ էթտիյի հալտէ, մէմլէքէթին իւմրան վէ թէգիւնի, մէարիֆին թէրազընը վէ իւթիյաճաթը պէլտէնին իթմամը հազընտաքի մէսայիլտէն տօշայը մէսուլիյէթի տէվայիրի ալիտէսինէ հասը էյլէմէքտէ իտի:

Բէզա միւթէսարըրֆ վէ գայմազամլար տոխի պու եօլտա հարաքէթ էթթիքլէրի կիպի, պիլաքա իզթիստաէն հիշ պիր մուսավէնէթլէրի սէպգաթ էթմէմէսի վէ պուհնլարըն պիլզաթ մէզքիւր Վիլայաթ գանուհնամէսի մուսէպիւննէ միւթէլլէֆ օլտըղը վէզայիվտէ վազը օլան թէքեսալի, իզթիտարսըղըր վէ հաթթա սուլը ճիլիք վէ սուլը քեօվիզլէրինտէն նաշի մէմլէքէթի տիւշար էթթիքլէրի մատտի վէ մանէվի ազիմ գարար, թէհիքէ վէ զանճիւլարտան տօշայը մաթիւու պտէրէնէ մէսուլ վէ ճէզատիտէ օլմայարազ էքսէրիսինին անճաղ սայիր վիլայէթ եա սանճաղ վէ եա գազայա պէճայիլ վէ նաշլ ոտըթթիլ, սամա քաշը րօլընըն թաթպիզ էտիլտիյի, վէ կէրչի պուհնլար միւսընտա պիրինճի սընրֆ վսլի հախօտ միւթէսարըրֆ, գայմազամ իքէն՝ իքինճի վէ եա իւչիւնճիլ սընրֆ վալիլէք, միւթէսարըրֆըր վէ գայմազամըրա թային էտիլէնլէր կէօրիւլիւ-

յօր իսէ տէ, պիլաքա պուհնլարտան պազըսը տա իքինճի սընրֆ իքէն՝ պիրինճի սընրֆա թէրֆի, վէ գայմազամ իքէն՝ միւթէսարըրֆ վէ միւթէսարըրֆ իքէն՝ վալի օլտըղըրը տոխի հայրէթլէ միւշահատէ էտիլմէքտէ պուլուհնտըր ճիհէթլէ, սամա քաշը րօլը գարարը թէլաշի էտիլմիշ օլտըր:

Պու եօլազ վէ չարըրզ մուամէլաթ աճէպա նէտէն նէշէթ էտիյօր:

Պուհնուս սէպէպի պաշլընա իքի գըսմա միւնգասմ տիր, պիրինճի մէսուլիյէթիւզլիք. տիկէրի սիասի-իզթիսատի բրօկրամսըղըր:

Մէշրութիյէթ իլան օլընան պիր մէլէքէթտէ միւսթիստէմ պէօլիւք քիւչիւք քեսաֆիէյ, մէմուրիյն, բիճալ վէ վիւթէլա վազիվէյի մէմուրիյէթլէրին էն ուզազ նօղթառնա գատար սէրաքա մէսուլիյէթի շախիյէ իլէ մէսուլ թութուլմալը տըր:

Մեսուլիյէթսիզ մէսուլիյէթ վէ մէսուլիյէթսիզ մէսուլիյէթ օլամազ:

Հէր վալի, միւթէսարըրֆ վէ գայմազամա վազիվէյի մուսայնէսի պաշլընա իքի գըսմա միւնգասմ օլտըր, պիրիսի սիասի վէ տիկէրի իզթիսատի ճիհէթլէլտէն միւթէլլէքիւլ օլուպ, մէմլէքէթին սիասէթէն իտամէի ինզըպաթը, հիւքիւմէթ ն ալէլ ուսուլ ճարի օլան ումուրընըն րույէթի, իւմրանը մէմլէքէթ, թէրազըրը մէարիֆ, վէ պիլաթէֆրիզի ճընս ու մէզհիւպ անասըրը մուսթէլիզէ պէյիտէ իթիլաթ ու իթթիհատըն թաղվէյէսի կիպի խուսուսաթ իշթիղալ էթթիքտէն մատտա, նօղթայը նազարընը իզթիսատի մէսլէլէրէ աթֆ ու թէմլէքիւլ էտէրէք, թաթթը իտարէսինտէ պուլընտն վիլայէթ, սանճաղ վէ գազատա, գրատթ թիճարէթ վէ ոանայինին թէրազըրը նէ՞ կիպի էսպապ վէ վէսայիթէ միւհթաճ օլուպ, պիլ իտասա րուհը մէմլէքէթ օլան գրատթըն ուսուլը ճէտիտէյէ իզրալ վէ տահա նէվիս վէ քէսիր հասլէթ էտէ էթմէք նէ՞ կիպի թէտապիլէ միւթէվազըր իսէ թէտըրզ վէմէմլէքէթտէ սանատիլարըն թէլէն վէ թէֆէյիւզի իչիւն տէվլէթէ ֆէտաքարըրզ վէ կէօմիւլէքէ գօշայըր իճրասը էլզէմ տիր: Մէմլէքէթին

Թէրազզը էթմէմէսինէ սէպէպ վէ մանի նէ՝ կիպի անվալ արը, պունըարըն տէֆ ու իզաւ-
լէսի նէյէ՝ մէնութ արը: Մէսէլա Սոտանա, Գայսէրի, Վան, Պաղտատ կիպի շէհրլէրին
եանը պաշարընտա հախօսա պիր զաչ սատթ
մէսաֆէի ճիւղիյէտէ ըրմապլար պուլուն-
աըզը հալտէ, նի՞չիւն շիմտիյէ գտտար իւ-
թիֆատէ օլընմատըզը վէ պատէմա սէրիտն
պու սուլարտան իսթիֆատէ օլընմազ, վէ
թարլար, պաղլար, վէ արաղլիյի սայի-
րէնին սուվարըլմաը վէ արաղլիյի խա-
լիյէնին տախի իրվա վէ խաղաւլյա մէս-
լէքէթին իւմրանը, էհալինին սէրվէթ լէյ-
աա էթմէսի վէ խաղինէնին տախի օ
նիսպէթտէ իսթիֆատէ էր թէէմին էլլէ-
մէսի նէ՝ կիպի թէսապիրի ածիլէյէ միւ-
թէվազըֆ իսէ, միւթաաճէլէն իյֆայը
միւթէվազաը, վէ չօտ, օթօթպիլ, չըմէն-
աըֆէր կիպի վէսայիթի նաղլիյէնին իք-
մալը ինչաաթը, բօսթա վէ թէլէկրաֆ
միւրասէլաթ վէ մուխապէրտթընն հալը
ինթիլգամա վազը վէէրապալը իսթիլգամէթ վէ
իգթիսարա թէվտիյի վէ օրման վէ մա-
տէնլէրաէն մէմլէքէթ էհալիսի իչիւն իս-
թիֆատէ թարիղի պուլունարազ, արթըզ
պիւնլէրճէ սէնէլէրտէն պէրու վէտիայը
խազը էպէտնիչան օլան օ թապիի խաղի-
նէլէրաէն սալէի մէշրութիյէթտէ իսթի-
ֆատէ չարէլէրինին թաթպիլի, վէլհաըլ
մէմլէքէթին զրաաթ, թիճարէթ վէ սա-
նայթ ճօղթալարնճա թէրազզը վէ թէ-
ֆէյիլգիին թէֆէրրիւ վէ թէալիւ գտէն
մէվաաաթ վէ խուսուսաթըն թաթպիլի ի-
չիւն վալիլէր, միւթէսարըրֆիլար, վէ դա-
մազամլար եէտիտէ հէր մէմլէքէթի ալիտ
պաղզա պաղզա վէ ինթիլգամթը մէմլէքէ-
թէ մուվաֆըզ վէ միւթապըզ սուրէթտէ
պիրէր սիասի-իգթիսատի միւթէմմէլ բրօ-
կրամա պուլունմալը տըր:

Խաթիճի սիասի վէ իպթիսատի բրօկ-
րամ իսէ, սըրֆ խարիճիյէ էրքեանը, սիւ-
ֆէրա, զօնսօլար վէ պուլունարըն թէշֆիլա-
թը աաթիտէսինէ ալիտ օլուպ, մէմուրիյն ի
խաթիճիյէ մէպէթի մախաուլարը իյճապըն-
նա մէմալթի էճնէպիյէտէ տէվլէթին իա-
րիճի բօլիթիլգամըն թաաղըզ վէ բույլէթլէ
միւթէլլէֆ օլտըզտան պաղզա, մէմալթի

Օսմանիյէտէն պէրայը թիճարէթ հախօս
ղիյարէթ մէմալթի էճնէպիյէյէ կիտէն
թէպաալը Օսմանիյէյէ հէր նէվ թէսֆիլաթը
միճմանիլապանէտէ պուլընմազ, պուլ-
լարտան թիճարէթ զրաաթ, վէ սանայի
իլէ միւթէլլէֆ օլանլարա, մէմալթի էճնէ-
պիյէ մուսմէլաթը թիճարիյէ, զրաիյէ
վէ սանայիյէսինէ վէ ուսուլը ճէտիտէ վէ
միւթաաճէլէյէ տայիր մալիւմաթ վէլ-
մէք, հէր հաֆթա հախօս հիչ տէյիլ իսէ
հէր այ, պուլունտըզարը մահէլլէրին թի-
ճարէթ, զրաաթ, վէ սանայիինէ վէ Օս-
մանիլ իկրաճաթընն օրալարտա նէ՝ կիպի
չիլ ու տէր ճէտէ պուլունտըզը վէ իկրա-
ճաթը Օսմանիյէ իչիւն մէմալթի էճնէպի-
յէտէ եէնի մախրէճլէր ալըմաթը, վէ
զաթէն մախրէճ պուլունան ելլէրաէ իս-
րաճաթըն տահա զիյատէ արթըրըմաթը
նաթը թէշէպալիւսաթ վէ թէշէվաթա
վապէսթէ օլտըզըն պէյան էթմէքէ միւ-
թէլլէֆ օլմալը վէ տէվլէթի Օսմանիյէնին
մէմալթի էճնէպիյէ իլէ ազա էթմիլ վէ
էթմէքաէ պուլընմաթ օլտըզը թիճարէթ
մուզալլէնամէլլէրինտէ մէնաֆիի Օսմա-
նիյէնին մահֆուղիյէթիինէ սօն տէրէճէ
տիլգաթ վէ իթինա էյլէմէլի տիրէր:

Պինալն ալէյի՝ կէրէք Օսմանը սէֆիր,
զօնսօլա վէ շէհաթէրլէրի վէ կէրէք
վալի, միւթէսարըրֆ վէ դայմազամլարը
պիրէր սիասի-իգթիսատի միւթէմմէլ բրօ-
կրաճալարը համիլ օլարազ, պու բրօկրաճալար
տա իրայէ վէ թաֆսիլ էտիլէն մոտտէլլէ-
րին իճրա վէ իքմալինէ սօն տէրէճէ դայ-
րէթ էթմէլի վէ ազ ու թէպսիլ վէ թահ-
վիլի մէմուրիյէթ կիպի տիվալտէ զէմանը
խաթիլսինտէ վազը օլան իճրաաթըն նէթի-
ճէսինէ վէ իքթիսապ էթտիյի թէճրիւպէլլէ-
րէ մէպնի իլէրիտէ իճրաթը լազըմ կէլէն
թէշէպալիւսաթա ալիտ վուզուֆ վէ մալիւ-
մաթընա տայիր միւթէմմէլ բարօր իթայա
մէմուր օլմալը վէ խաղէֆլէրի իսէ պուլնը
բարօրը թաաղըզլէն վէ բրօկրամա թաթպի-
ղէն հարէքէթ էթմէլի տիրէր:

Իշթէ մէմլէքէթին թէրազզը վէսաաթ-
թիին պէյէ պիր սիասի-իգթիսատի բրօ-
կրամըն թաթպիլ ու իճրաթընտա արամալը
տըր...

ՕՆՆԻԿ ՊԱԳՐՃԵԱՆ

ՊԵՋԵՐԱՅԵՐԸ ՍԼԵՄԻ

Պիլմէմ նէտէն տիր, հէր սապահ կա-
պէթանը էլէ արննա տէրին տէրին թէ-
ֆէքթուրաթա տալըն բը, կէօզլէրիմին
էօնիւնտէն պիրի տիկէրինի թաազիպ ի-
տէր նազարիյէլէր կէչէր, պիր անլէրէ պիր
տէ կազէթայա պազարըմ, պիր տիւրլիւ
ալի տիյէ ֆէրեատ իթմէքաէն քէնտիմի
թութամայորըմ:

Այն աճէպա նէտէն տիր քի իս-
թիտա կայէթ միւթանթան վէ բարլազ
վաալէրէ ինթիշարէ պաշլայան, կա-
զէթալարըմը, գէման կէչինճէ բօնաթիյի
մապազալարընա ինգըապ իտիյօր, հէր
մէվսիմէ, հէր թալէպէ կէօրէ կհալիյէ
մէգալէր թապտիմինէ պաշլայօր: Տիւ-
շիւնիւմիյօր քի պիր կազէթանըն վազի
Վէպի, էզնանը կհալիյի թէնվիր իթմէք,
ֆըրսաթ տիւշտիքճէ անտէ թէնճսսիւմ
վէ թէգարբիւր իթմիշ օլան էֆքեարը
պաթըլէյի, թէաալարը միւթիյի թէնգիւռ ու
թապալիսթմէք: խալգա տաիմի սուրէթտէ
իսթէտիյի տէյիլ, իսթէմէսի լազըմ կէլէն
թարիքի սէլամիթի իրտիյէ իթմէք տիր:
Կայէթ ճիւզի իսթ'անալարտան սարֆը
նազար ալլուսմուս մաթպուսթըմը, պի-
րէր թիճարէթ կեա' չէքլինի իքթիսապ
իթմիշ, անլէր էհալիյի թէտվիր իսէճէք
եէրաէ, քէնտիլէրի օնտան թէտվիր ի-
տիլիյօրըմ:

Հաթթա «էկէր պիր կիւն իշուն պէ-
եան խտէճէյիմ էֆքեարտան սուլայը կա-
զէթամըն պիր տանէ նոգսան սաթըլա-
ճաղընը պիլսէմ անը վահիտտէ գարտր,
պիր ագտար տիւքքեանը աշտըմ» տիյէն
կազէթաճըլար կէօրիւնտի: Պիզ պուսլա-
րըն էպլտիյէր պու իշաէն էլ չէքմէլէրի-
նի թէմէնի իտէրտիք լաքին պէօյէ տէ
եարմայօրըմ: Եէվմի ճէրէյանը էֆքեա-
րա կէօրէ թէպտիլը հարէքէթ իտիյօրըմ:
սօնրա տա քէնտիլէրինի կէօյա հազըգա-
թը տահա եէնի կէրմիւշէր կիպի կ'օս-
թէրիյօրըմ: խալգա տա պու սուրէթիւ
թէֆհիւմ իթմէյէ չալըյօրըմ: Եվ-
վէթ խաթաարըն թանըմագ, անը ալլէն
իթիւրաթ իթմէք, թէպտիլը իթիւրաթ իթ-

մէք պէօյիւք, բէք պէօյիւք պիր ֆաղիյ-
լիթը բուհիյէ վէ ֆիքրիյէյի խապթ ի-
տէր, պիզ պուսլը թէֆէհիւմ իտէրիւք, տ-
մա մէնաթիի չախիյէ իշուն թէպտիլը
իթիւրաթ, տէլաիլը գաթիյէ իլէ սապիթ
չէյլէրի պիր սանիյէտէ ինքեար իտիլի-
չի ֆիքրէն վէ աիւլաքէն պիր տէնա-
յէթտէն պաշգա պիր չէյէ աթֆ իտէմէյիզ:

Կազէթաճըլը, աքտարըգ մէրթէն
պէսինտէ թէլապըգը իթմէք, մաթպուս-
թըմըգըն ուհտէսինէ թէրէթթիւպ իտէն
օ վէգալիթը միւթէնէլիյի մանէվիյէրիւ
իթմէք, անտէ թալէպի մաթթապի օլան
ֆէգալիլը աիւլաքիյի պիւս պիւթիւն ին-
քեար իթմէք տ ր:

Պիր կազէթաճը, վէլէվքի պիր թէք
գարիի օլտնայընա կ'միւն օլտն, էֆքեա-
րընը քէմալը սէրպէսթի իլէ պէյանտան
իսթինքեաթ իթմէմէլի, ազմ իլէ կալըթթ
'լէ եազմալը, ումուրը միլլիյէ հազըգըն
տա միւթալարընը պի լիէրվա սէրա իթ-
մէլի, մուարըգարընը իլմէն իգնա իթ-
մէյէ չալըմալը, վէ իլա իթիւրաթընը
փարայա մաթապիլ սաթմաթալը: Պու
սուրէթիւ պու կիւն տէյիլ եարըն օֆիւ-
քիւ սէվապ իտէ լալըգ օլտուգը բազպէ-
թը միլլիյէնէ մազհար, օլուր թէմմիւս
իտէր:

Պէօյէ օլունճա, մաթպուսթըմըգ
միւթահազ օլտուգը մէվգիլինի իրազ է-
տէր, կ'էնտէն կիւնէ թէա ի էտէր, թէ-
ճէ ի էտէր:

Պու կիւնքի մաթպուսթըմըգա էրպտսը-
ինտաթ թարաթընտան աթֆը նազարթիտիլ-
սուն, պաշտան պաշա չախիյաթ լա մալա-
մալուր: Միւս 'ազ պէլ իշուն միրտա պըրա-
գաճաղըմըգ էտէպիյաթ պու մը օլտնագ,
նէսըն աթի պիլի պու սուրէթիւ միւն-
լայաճագ, ինտաթ:

Մաթպուսթ, ալլուլթտէ տէօրտիւն-
ճի պիր գուվվէթ տիր տէնիլմիշ, պիզ քէ-
մալը ճէսուրէթիւ անա տահա պէօյիւք
պիր սըֆաթ իտէճէյիլ- գուվվէթ ումու-
միլլիյին միւթիլ տիր տէյէճէք գատար ի-
լէրլէյիլէյիլ:

Միլլազըրըգ օ նէ միւտիլ գուվվէթ
տիր քի, նազըրըլարը պիլէ նա պէվաթ

լէքէթիմիդ թանըմայանադ տէրէճէտէ իւմ-
րան քէսպ իտէճէկի կիպի, պինլէրճէ պէտ-
պարթ ֆուզարա կհայիմիդին տէ հայաթը
օլտըղնա գապիլի թէհամմիւլ պիր թարդ-
տա թէլաղըր իտէճէք գատտոր պիր բիֆահա
նայիլ օլըրլար. վազա'ա պիր չօղ մէպայի-
ղին պիր եէրէ թէրաքիւմ կտիմէսիլ իշ
պիթմէզ. պաշտա իշտէն աշինա տտէմէր
պուլընմազ լաղըմ տրր. սէօյլէ օլմազտտ
հիշ պիր ֆայալէյի մուճիպ օլմառըլտան
պաշգա գարարը տաիր մէլհուզ տրր. պու-
նուէ տա չարէսի. հէր իշ թէտըրիէն օլա
պիլիբ. Էվվէլա եարդաճաղ իշ էվրորտաա
օլտըզը կիպի սուրէթի միւքլմմէլաւ սէ-
յար թիճարէթ մէմուրլարը չըզարըլարազ,
պուլընարըն իսթիհաալ իտէճէքլէրի մայիւ-
մաթտան նէթիճէ չըզարմազլա օլընաճաղ
թիճարէթին իսթիդպայիլինի կհիլէթէ ալ-
մաք լազըմ տրր. Պինապլիին թէէսիւֆլէ
վէ պիլա թէրէտտիւա աէյէպիլիբիզ քի,
չիմաթլէ գատտոր պիր հալի սիւքիւնէթաւ
գալան թէչէպալիւաթը թիւճարիլէ էլան
էսկի հալիւի թէրք իտէմէտի. ինթիմալ
էրապալը սէրվէթիմիզի պու մէտիտ տէվ-
րէյի ընթապէթտէն աօլայը իսթիճվապ ի-
տէճէք օլաւրաազ. «Պու մէմէքէթիւն նէ»
տիւրլիւ թիճարէթ կտիլէ պիլիբ. սիւալի-
մէզէ գարըն. իշթէ գօզա եէթիլիսօր եա,
պու սուրէթլէ հէր սէնէ մէմէքէթիմիզ
պու գատտար քարա կիրիսօր քեաֆի տիր.
ճէվապընը վէրիլլէր. հալ պու քի պու
սաթաաթ պիր նէվ գուճար օյուճը օլուպ ի-
հալի հիշ պիր վազըթ պու սէնաաթտան
մէմուաւն տէկիլ տ'ր... չիւնքի էտիլէն
մէտարիթ վէ կէօսթէրիլէն սայ ու զալըթ-
թէ պիլաւն օլուհան թիճարէթ հիշ մէ-
սապլսինաւ տիր... իֆիհիտ տէրէճէտէ
իսէ «տիկուրթալը» պիր սէնաաթ օլմայըպ,
իտիլէն մէտարիթ եէքիւնիւ իւսթ վէրիւ-
տիլի պիլէրճէ տէֆա կէօրիւմէքտէ տիր.
Պիլաւն ալէյի ճէսիւմ պիր մէմէքէթին
հայաթը թիւճարիլէսինի պէօյլէ պաղը կս-
պաղը ափարըզ վէ նապէհպուհուրէ մա-
րուզ գալան գօզա կիպի տայիմա նէթիճէ-
սի ճէքիւք պիր շիւպլէյէ հաար իթմէք
քէք մուաֆըզ տէլիլ տիր.

Շիմտի Էրպապը սէրվէթիմիզէ պիր

լէճամըզ վտր իսէ. օ տա մէմէքէթիմիզին
իւմրան վէ թէրաղըրը իշիւն եէքիլիւա
իթիմիհաա իթմէք, վէ շիրքէթլէր թէէսիւ-
էթմէք, եօքարըտա սէօյլէնմիլ օլտըզը
կիպի վաֆ'ր սէյար մէմուրլարը թային
իթմէք, կէրէք մէմէքէթիմիզտէ իսթիւ-
սալ իտիլէն էմթաա, մէնսուճաթ վէ մա-
տուլաթըմըզ իշիւն մաիւրէճէր թէտարիք
իթմէք, վէ կէրէքսէ էվրօրանըն սայթթի-
ճարէթլէրիւնէ վաղըթ օլմազ, վէ պու սա-
յէտէ մէմէքէթիմիզին վիւաաթը պուլու-
հան արազ սինաւ ֆաալիդալար թէէսիւ
իթմէքլէ հէմ ֆաքր ու սէֆալէթէ եիւզ
թուլմուալ օլան կհալիսինի իսթիգպայիլի
թէլմին իթմէք, հէմ տէ քէնաթիլէրիւն
սէրվէթլէրիւնի արթըրմազ լազըմ տրր.

Կէլիլիմ ահաապը գիւրբայա, պուլընարու
տաիսի չուճը սէօյլէմէքլէ իսթմէք քէլաւ
էյէրիլ քի, մէմէքէթիմիզտէ գօզաւը-
լըլտան մաաաա տահա պիր չօղ թիճարէթ
իտիլէճէք չէյէր մէվճուա իսէ տէ, հալը-
նըզ պսւրաաա պիրիսինի թաաաա իսէ-
ճէյիլ. Սնճազ իլէրուաւ օքրաաը կէլաթէ
պ իշր պիրէր եազաճաղըմըզ վաա իսէրիլ.
էզ ճիւմլէ պիր տութ պաղչսի իշէրիսին-
տէ պուլընաւն տութ ազաճլարընը սէքէ-
րէք նէֆիւ եազ մէյվէ աղաճլարը տիքիւս,
ուսուլի ֆէնիլէ տայիլէսինաւ եէթիլտի-
րիլսէ, աճապա 3—4 սէնէ սօնրա գօզա մա-
սուլընաաւ 5—10 գաթ ֆաղլա հաալաթ
ալընա'մազ մը... սօնկրա սուլընարըն էվ-
րօրաաա եարըլտըրը կիպի եիւն ֆէնն տա-
իլէսինաւ պօղըմաղսըզըն գօթուլարա
եէրլէչաիլլիւն, էվրօրայա վէ տիւնեաւն
ճիլէթի սայիլէսինէ իրարա իտիւսէ, Սնա-
պա գօզա մահաուլընաաւ ա'զ մը եէքիւնա
պալիլ օլըր... վէ պու իշէր իշիւն տէ
իլէրուաւ ուֆազ ուֆազ սէրմայէլէրլէ աա-
հապը գիւրբաաաա մէլթէքէթիւ շիրքէթ-
լէր թէչէքէթիլ իթմէք, պու սայէտէ հէմ մէմ-
լէքէթիմիզէ պիլիլէրճէ յիւալաք կիրտէ,
վէ աահապը գիւրբամըզ միւսթէֆիա օլաա,
վէ հէմ տէլ ֆաքիր գիւրբամըզ քէնչէյի
գարուքէթտէն գուրթուլա օլմա'զ մը...

Գ. ՏՅՆՏԱՆԵՅՆ

ՀԻՒ ՆԸ ՆԻՅԵԹ Գեաթիքի օպույան-
լարըն Ս. Մնուշդ միւնաթիլիլէ արդը
թէպրիքիւսթ էյէր.

ՀԱՅԱԹ ԼԵՎՀԱԼԱՐԸ

— 0 —

ՊԱՂՊԱՆ ՎԷ ԻՔԻ ԳՍՐՏՈՇՆԱՐ

Գիր կազ կրնիւ իտի. հալա զայն թ պէրրագ վէ կրնէչին հարարէթր ատէթա եպղը օր իտի: Պիր պաղսան՝ քէնտիւ պաղընտա իշլէմէքտէ իտի: Պաղըն պուլ լուհտըղը մէվղը էրէյիճէ կիւքսէք օլուպ չարդա տողըու պիր վատիյէ նազըր օլուպ Չուգուրտա՝ պաղըն էթէյինտէն պիր չայկէչիյօր: չայըն էօթէ թարաֆընտա իսէ վաւ պիր մէյտանլըզ վար իտի, պանտա՝ ուլու ճէվիզ աղաւարը մէվճուտ օլուպ պիր օրմանլըզ հալինի վէրսէքտէ վէ չայըն էթրաֆընտա պուլուհան սէյիւտ վէ պավագ աղաւարը լաթիֆ պիր մէնզարէ թէչքիլ իթմէքտէ իալլէր:

Հալանըն պէրրաղըղընա վէ պու գրր մէնզարէսինին լէթաֆէթինէ բաղմէն, սայքի սէս, սէտա եօզ իտի: Անճագ չայըն, չաղըլթըը, պաղպանըն գուլաղընը օրչաւագտա վէ բահաթ գաղպլէ իշինէ տէվամ իշլէմէքտէ իտի: Ճաղաթ, պու հալ չօզ սիւրմէտի. տնաղըն պիր լօտտ ըուզկեարը էսինթիսի գուհուր իթտի. կիթտիքճէ քէսպը շիտտէթլէ, բուզկեար՝ պօրայա, ֆուրթուհայա չէվրիլտի: Պաղպան՝ մէնգուր օլուտ պաղընը գալարրուպ էթրաֆընըն տլթիւսթիկինէ պաղմաղա: Բուզկեարըն էստիյի ճիչէթէ ուֆուղա՝ թէվճիի նազար իթտի: Ուֆուղտա՝ պուլուլթլար լամուզ երզընթլարը վէ ես իտտ գար թօրլարը կիսի իւսթ իւսթ էրզըլմաղտա վէ կէօք երզիւհէ տաղըլուպ տէմանըն պէրրագ մալլիլինի վէ կրնէչին ըէրթէվլէրինի գարլամաղտա իտիլէր: Պօրանըն շիտտէթի լլէ գարա պուլուլթլար չօղալտը վէ օրթալըզ ատէթա գարարտը. սայքի, կրնտիւզ կէճէյէ թահվիլ օլընտը:

Պաղպան՝ խէվի իշինտէ գալտը. պիր ֆէչաքէթ գուհուրա կէլէճէյինի ֆէհմ իտէրէք, իշինի թէրթլէ գուլիպէսինէ սը զընտը:

Հանիւա, պիր դաչ աագըղա էվվէլքի՝ օ լէթաֆէթը հէվա, օլ խօշ մէնզարէսին պարի իշլէտիկի մահգուզիլէթը գալպ, օնլար՝ քէսիֆ պուլուլթլարըն, տէնչէթէնկիզ ֆուրթուհանըն իրտտ իթտիյի թէէսիրաթ ալթընտա, սիյահ բէնյլէրէ պիւրիւնտի, մահգուհիլէթէ թէպէտտիւլ իթտի:

Ինսան՝ աւվալը թապիյէյէ գարըն տիւշիւնտիքճէ տալար. տալտըզճա քէնտիւսինի դայալ իտէր կիսի օլուր. լաքին, օ դայալ օլմայօր. օ հէվանըն թէպէտտիւլ վէ թէէսիրիլէ, պիր թէպէտտիւլաթ, պիր թէէսիրաթա կիրիֆթար օլուր: Մուխաւ լէվէթ, շիտտէթ չօղալտըզճա մուղալէմ մէթէ չարէ արար: Օ ֆէչաքէթին գուհուրինտէն էվվէլ խայալըլա անըն գարչընտա պուլուհանաղընը, օնա հէտէֆ օլաճաղընը թէստվուր վէ իտալիր թթսէ պիլէ, տիթրէր, խէվիինտէն էպքէմ հալտէ, թէսլիմի նէֆս, թէսլիմի վիւճուտ իթմէքտէն — էօլմէքտէն պաղգա պիր եօլ եօզ տըր դանն իտէր վէ էօլիւմաէ թէսլլի արամագ իսթէր, ֆաղաթ, ֆէչաքէթ՝ պաղ կէօսթէրիպ, քէնտիսինէ եաղլաչտըզճա վէ քիտիւսինի մահվ իթմէք թէէտիտաթընտա պուլընտըզճա, հալ տէյիշիւր — պաղգա սիր հալէաթը բուհիլէյէ, պաղգա պիր ճէսարէթը գալպէ. պաղգա պիր ֆիթըրը գալիլէ մալիք օլմուլ վէ պաղգա պիր վուճուտ քէսպ իթմիշ կիսի օլուր: Շիտտի էօլմէք իսթէմաղ. պու տալըն վանիտէն այրըլմաղ իսթէմէզ, պուրատա գալմագ վէ հէր շէյէ՝ պու հայաթտա ալիւս օլմագ իսթէր: Լաքին ինսան՝ հէր նէ՝ գառար ալիւմ օլտա, հէր նէ՝ գառար աղըլը օլտա, պու տիւնեանըն, պու ալէմին, պու հայաթըն իլմ ու էսրարընտ՝ սայքի պիթթէմամ վաղըֆ օլտա, եինէ քէնտի հալէաթը բուհիլէսինէ, տնըն տէվրէլէրինէ վէ վուզուաթա, գուհուրաթա, թէպէտտիւլաթ վէ թէէսիրաթա կէօրէ իթթիսապ իտէճէյի թալը ու հարէթէթլէրինէ պիլէ աղըլ իրտիթէմէզ:

Բուհը ինսանինին էօյլէ էսրարը վար տըրքի, տահա իլմի բուհ վէ իլմի մանթըզ անը հալ իտէմէմիշ տիր վէ իտէմէյէճէք տիր. օ էսրար՝ գալաթի մէվգուլա մու-

վաճառք կելիլիւ լաքին թաղի օլաւազ. Զիրա, բունը ինսանի էարարը իւրօրէնէն տիր. վէ էարարը իւրօրէնէն ճուղինէ պիւլէ հիշ պիր. Քէյլէսօֆ վաղըֆ օլաւազ. Ըարտը վաղի օլաւազն ահալլը նաղըսա զուհնընալ օլաւազ. Մուսիրը օլաւազ. մէվ-զընի թէրքէ մէնալուր օլաւազ. էսէրը իս-մէլէրք մուհնըն հայրօնըմը օլաւազ. նիճէ միւտազըրքիյնին. նիճէ Կէյլէսօֆ անըն թէ-զէլիւլէ մարուզ օլաւազը կէօրիւլէ կէլմիշ տիր. էսպալը նէ տիր քի, պիր մէնալա, պիր իսթինապիւնալա զարար զըսամազը. էսէնիյէթ սէնիլէն ալէմ տէն նէֆրէթ իպրապ իտէլէր, ստի վէ սատէ հալէրէ զարընազ իսթէրէր, երնէ օրաւազն լէզըլէթ տույմաղըլարը իշիւն միւնգէլի քէօյլէրէ չէֆիլէրէր վէ զա-չա, զաչա մէզարիսթանա վասը օլաւա-լար. իշիլէ, ինսանըն սօն մէքանը, քի-միսի օրալա սէսիզ, սէտաղը կիտէր, քիմիսի-պէլիլէ իլէ կիտէր. պու սլէմ տէ, պու կիտիլէրին պու սէյանաթը ազիւ պիլէնին պէյնիլէրինտէ ազիւ Փարըլար կէօրիւլար, հալպու քի, երւքսէքտէն, սէմաւառն պաղըլտըլը զէման պու իքի կիտիլէրին, պու եղնուլըլանըն եէքտի-կէրինտէն Փարըլ վաւ մը տըր. աճապա վար իսթ. նէ տիր:

* * Կէլէլիւ պաղպանըն զուլիպէսինէ, էքիլէթ, օ պիր Քէյլէսօֆ տէյիլ իտի, պիր ալիւմ, պիր չափր տա աէյիլ իտի. ամինա, թապիլաթըն զօրարտըլը վէլիլէյէ զարը, քէնտիսինի թօրլամը, զուլիպէսինէ լի-թիճա իթմիշ, պիր սիրէր պուլմը վէ էթրաթընա նաղար կէզարմէքտէ, թէն-քինի զալա իլէմէքտէ պուլը մը իտի:

Կիւնիլէրճէ տիւնիլէմէտիլի չէլէրի պիր գաչ տաղըզա զարֆընտա խաթըրլա-մը վէ պիր զարարա կէլէմէյէրէք օպու նէ հալ, պու նէ ալէմ տիր տիմէքտէ իտի:

Շիմէք չազմալարը, կէօք կեւրլէմէ-լէրի սըզալմը, տէսթիտէն պօչանընճա-սընա թապիլիւնէ եաղմուր սաղանաղը ինսէքտէ իտի. Ֆուրթուլանըն, զտսըր-կանըն չիտտէթիւնէն աղաճլարըն տալլա-րը պիրի պիրինէ կէչիյօրլար, ուզուն ու-

զուն զալազ աղաճլարը սէնտէ զըլար կիւ-պի զէմինէ էյիլիպ զաղմազտա, վէ չայըն չաղըլթըսը կիւրիւլթիւյէ թէպէտ-տիւլ իթմիշ իտի. Սալքի, աղաճլար վա-զի զլան ահալլէ զարըն սէնտէ իտուպ, տէօյիւնիւպ տուա իթմէքտէ վէ հէվա, չիմէկին վուրուլարընա մուզալմէթ լ-տէմէյէրէք հէօնքիւր հէօնքիւր աղլամազ-տա վէ տէրէ. Քէրեսառ ու ֆիլդան իթ-մէքտէ իտի. Շիմէք չաղաղընա, բարըլ-թըսը, հիւքմէրմա օլան քէսալէթի ետ-րուպ կէչմէքտէ իտի. Պիր արալըգ կէօք-լէր եարլտը կիպի պիր ազիւմ չէմաթա զօրու. չայըն չարգ ճիհէթիճէ տօղրու երլտըրըմ տիւլտիւ. Պու բէք սուզիլի օլաւա. բարըլթըտան, ուզազտա ուլու ա-ղաճլարըն զիյրինէ իլթիճա իթմիշ իքի-ճան կէօրիւնտի. Պուլար պիրի պիրինէ սարլըմը, պիրի պիրինէ սըղընմը իքի չօնուզ իտիլէր:

«Հէյ վան, տէտի պաղպան, խէվֆ ու էնտիլէմ թէքմիլ օլտը. չու իքի մասոււ-լար եանտըլար. Զիրա, սաիգա՝ օնլարըն պուլընտըլը մէվը ա տօղրու իսապէթ իթմիշ իտի. Պազպան պէօյիւք աճը վէ աղըրյա մարուզ օլմուշ, թէհամիւլիւ քէ-սիլմիշ օլուպ զուլիպէսինտէն տըլարը ֆըրլամազ իսթէյօր իտի. Սաղանաղ պիր չէրէք սաաթ զատար տէվամ իթտի, զարա պուլուլթար պօչանտը. օրթալը պիր աղ սղարմաղա, հէվա աղլմաղա եիւզ կէօսթէրտի. Պաղպանըն աղը, ֆիլ-րի օ չօնուլարտա զալտը, աճէպա, սաղ զաղալար մը... պիր արալըգ սէսինին եթմիլի զատար պաղըրտը. չօնուլար, չօնուլար, զօրգմայընըլ»:

Պիր աղ սօնրա, պաղպան զուլի-պէսինտէն չըզարազ, իքի չօնուլըն նէզ-տինէ վասը օլմը իտի. Օնլարը՝ սաղ սէլիւմ պուլմը. պէօյիւք իսալէճանտան զուրթուլմուշ իտի. երլտըրըմ՝ օնլարըն եաղընտա պուլուլան պիր աղաճա իսա-պէթ իլթմիշ, աղաճըն տալլարը եանմը վէ եարրաղլարը զալուլուլուշ իտի. Զօ-նուլարըն զուրթուլուշը հիւքմէթ նէվին-տէն պիր չէյ տիր, տէյօր իտի Ալլահ է-սիրկէմիշ տիր. եօզսա պու զատար եաղըն

մանալուէ երկուրորմ տիւնսին տէ պու չո-
ճուղար սաղ զայսն: Պուսնար իբի գալ-
տայ խորէր. պիւրսի 16-17 վէ տիկերի
7-8 եաշարընտա:

Պէօյիւք. — Եվվէթ. Ալլա՛ն Էսիրկէտի.
պէօյիւք պիր բաթլայընտա կէօքտէն կէրէ
զատար նուրտան պիր տիրէկ սարլանտը
կիպի օլտը. օլ վազթ, հարարէթ իչինտէ
զաղտըմ. պաշըմ տէօնտիւ. լաքին, վար
սէսիմլէ «Ալլա՛ն, Ալլա՛ն» պաղըրտըմ:
Գարտաշըմ՝ պաշընը կէօյսիմէ տաշամը
սիրէրլէնմէքտէ օլուպ սըզը սըզը պանա
սարըլտը: Քէնտիմի տիւնսինմէյէրէք,
զարտաշըմա, օգորգմա, կէշտի, պիր շէյ
կօզ տըր: տիմէմին արտաշընտա, պիր սէս
օգորգմայընը պէն պուրտաա իմ» տէյօր
խտի: Չօզ չիւք. Ալլա՛ն սէսիմիլի իչիթ-
տի. տէյէրէք պիր նէֆէս տլտըմ: Պու
սէօզլէրի իֆատէ խէր քէն կէօզլէրի եւ-
շարտը. վէ քիւչիւք զարտաշը իսէ օլ հա-
լի կէօրէրէք աղլամաղա պաշլատը:

* * * Չօճուղար կիթմիշլէր իտի: Պաղ-
պան եաղընըզ զալմը. (քէնտի քէնտինէ)
«Եւ Րապպի, պու նէ՞ հիքմէթ վէ սըրը
տըր. հէվա պէրրազ վէ սաֆ օլուր. զալ-
պիմիզ տէ ֆէրրա՛ն օլուր: Փուրթուհա վէ
պօրա զուհուր իտէր, ալթիւսթ օլուրըզ,
տէհէթ իչինտէ զաղըրըզ: Ֆէլաքէթ եաղ-
լաշըր, հէր քէս պէօյիւք վէ քիւչիւք,
մէլճա արար վէ հէր քէս իսթինաւ-
կեանընը զույպ իտինճէ օլ վազթ, Ալլա՛ն,
Ալլա՛ն, տէյէրէք մուգատտէս իսմինէ իլ-
թիճա իտէրլէր. վէ Սէն՝ եւ՝ Րապպ, մա-
սուլարըն սէսինի իչիթուպ օնլարը ա-
ֆէթտէն վէ պէլատան մասուն իյէրսին:
Պու հիքմէթտէն զիյատէ, պիր լութֆըն
տըր: Հիքմէթինէ, լութֆընա գարշը պի-
ղայտ օլան ինսունլար՝ ֆիլ վազը պու
լիպանտան անլամաղլար. լաքին, ինսանըն
իլք լիսան վէ իֆատէսի, լիք կէօրիւշմէ-
սի Ուէնիլէ օլմուշ տըր: իթիմասըմ պուշ-
տա տըր: Հայաթըմըն մէլճասը սէն սին
տիմէքտէ իտի: Օլ զէման պու զատարընը
իսթըրաթ տէֆտէրիմէ գայտ իթտիմ:
Գի՞մ տէք իտի քի էլիէվմ «Հիւսնը՝ իյէթի
թուգիլմ օլընմազ իւզըրէ գտլէւէ ալ-
ճազ իտիմ:

Ս. ՏԻԻՐԿԵՐԵԱՆ

ՆԻՅԵԹ ՆԷ ՏԻՐ

Վ Է

«ՀԻՒՍՆԻ ՆԻՅԵԹ» ՆԱԿԱՐԼ ՕԼՄԱԼԸ ՏԵՐ

ՅԱԿՈՐ ԷՖ. ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆԱ

Ազիզ տօսնում,

Կիւզէլ պիր նիյէթլէ նէշրինէ
Յէշէպպիւս իմտիկինիզ ըիսա-
լէնին մուֆազըյաթընը Յէ-
մէնին իտէր վէ պէնտէնիզէ
խիթապ պուրուլան զալէմ տա-
վէթի Յէվէճօիլինիզտէն Յէ-
շէքքիւրլէ, զապուլինի քէնտիմէ
շէրէֆ աստ էյլէրիմ, էֆէնտիմ:

Ինսանըն՝ պիր մազսէտէ տօղլու, ֆիք-
րինտէ հասըլ իթտիրէն պիր զարարա նիյէթ
իթլազ օլուսնուր: Նիյէթ՝ մազսէտին միւ-
թէմիմի տիր:

Նիյէթին նէվի՝ թէճէսիւմ Կիթտիրէն
ֆիքրին անլազընտան, եաիօտ թա՛ապիրի
ախէրլէ, սահիպի ֆիքրին ուսուլը հայա-
թընտան թէվէլլիւտ իտէր: Մէսէլա. — պիր
սարիլին ֆիքրինտէ՝ զանմէթսիզ, պիրտէն
զէնկին օլմազ մազսէտի իլէ ֆիլան զէնկի-
նին զապասընը եարմազ նիյէթիհասըլ օլուր:
Պիլաքս խայըրիսահ պիր զաթըն ֆիքրինտէ՝
վաթանընա վէ միլլէթինէ ֆաիտէլի օլմազ
մազսէտի իլէ ուսնումա ֆաիտէլի պիր նի-
յէթ թէճէսիւմ իտէր: Շու հալտէ ալէմ-
տէ պիլճիւրլէ մուամէլաթ էվվէրա՝
ֆիքրի ինսանիտէ նիյէթ հալինտէ թէճէս-
իւմ իտէր վէ սօնկրա զուվվէտէն ֆիլիլէ
վազ օլուսնուր:

Շու մուխթասար թա՛արիֆտէն անկա-
շըւըր քի Հիւսնը նիյէթ» նամը իլէ նէշը
օլուսնաճազ պու ըիսալէնին մազսէտի՝ ու-
մուամա ֆաիտէմէնտ օլմազ տըր:

«Հիւսնը նիյէթ, նասըլ օլմալը վէ նէ՞
սուրէթլէ ֆաիտէլի օլապիլիր: Կիւզէլ պիր
մազսէտէ խըզմէթ իսէճէք օլան պու ըլ-
սալէ՝ քէնտի նամը ալի վէ ալիսինէ թէ-
մամը իլէ թէթապուզ իտուպ, անտէն գա-
թիէն ինչիրաֆ իթմէմէք. շորթը մութլազ
օլմասը կէրէք տիր

«Հիւսնը Նիյէթ» ին մէպտէսի՝ քէնտի
գարիյնի քիթամընը ճիհանըն թէրազըլա-
թընտան խապէրտար իտուպ, ալէմի մէ-

տէնիյէթին մուշալա ուփուզընա տողրու կէօթիւրմէք՝ վէ վազթընտա մէքթէպլէրիմի-զիմ նիզամսըզլլըր սէպէպի իլէ իւլում ու ֆինուն վէ էլպինէի էճնէպիյէտէն պիպէհրէ քալան, էֆքեարըն թէնվիրինէ խըզմէթ իթմէք օլմասը էհէմմ վէ էլզէմ տիր:

Միլլէթտաչարըմըզ մէյանընտա՝ լիսանը մատէրգատընը պիլմէյուպ, հալընըզ թիւրք-ճէ թէքէլլիմ իտէնլէրին ումումը տիմէ-յէլիմ, էքսէրիսի մաէթէէսիւֆ նիզամի պիր թէտրիսաէն մահրում օլուպ, փէք սաթհի պիր սուրէթտէ թահսիլի լլմտէ պուլուն-մըչլար վէ պու կիւն էթրաֆլարընա պազըպ հայաթ քէչմաքէչինտէ պուլունտըզլարը մու-հիթտէ քէնտիլէրինէն ճէհալէթինի հիսս իտէրէք փէք տէրին պիր քէչիմանիյէթէ տիւշար օլըյօրլար: Իչթէ պուշլարըն նէ-տամէթլէրինի պիր տէրէճէյէ գատար իւ-ղա իթմէք վէ քէնտիլէրինտէ՝ պուլըն-տըզլարը մուհիթէ լազըմ օլան խասաթիսի ֆիթրիյէչի իքմալ իթմէք վազիթէի մու-ղատտէսէսի՝ անճազ «Հիւսնընիյէթ» կիպի պիր քէսալէյէ միւնասիպ տիր:

«Հիւսնընիյէթ» սէյսա ը պիր մէք-թէպ հաթտոտ պիլճիւլէի իւլում ու ֆինուն-ըն մուլիթասար վէ միւֆիտ պիր մէք-մուսսը օլմալը տըր: Շու վազիթէ՝ չօզ միւշքիլ իսէ տէ պիր ազ սէպաթ վէ մատ-տի մէթանէթ տիրիզ օլմասըզը թաղաթի-տէ քէք գօլայ օլապիլիլի: Մուհարիլլէլ-տէն սէպաթլա պէր տէվամ թահրիր վէ գարիյնի քիրամտան մատտէթէն թազաթր օլունտուզը հալտէ, մաթլուպըն քէք գօլայ հասլլ օլմալը շիւպէտէն վարէսթէ տիր: Իչթէ օ վազըթ «Հիւսնընիյէթ»ին քէնտի նամը ալիսինի թէճէսաիւմ իթտի-րէճէկինէ շիւպէ գալմազ: Շու սուրէթլէ տիր սէնէտէ չօզ պէօյիւք մուաֆագիյաթ էլտէ օլունուպ Անատոլուտա պուլունան միլլէթտաչարըմըզըն պէօյիւք զըսմընը մէֆնուն վէ մէարուր զըլար: Վէ օ վազըթ «Հիւսնընիյէթ» թաթիլի միլլիմիպտէ վէ թարիլի էաէպիյաթըմըզտա է՛ն էհէմ-միյէթլի պիր խըսմէթը միւպէճճէլէ կէօրմիշ օլուր:

Մա՛արուզաթըմ տաթիթէսինտէ նէչր օ-լուշաճազ «Հիւսնընիյէթ» քէսալէնին

թէրազըր վէ թէսէլսիւլի խըզմէթի միւ-լէթտաչարարըմըզըն հէր պիր ֆէրաինին վազիթէի մուզատտէսէսի օլմազ կէրէք տիր վէ օլաճաղընա էմիսիմ:

Մէզալաթ զըսմընա կէլինտիքտէ, եր-նէ «Հիւսնընիյէթ» մէսլէքի՝ քէնտի նա-մը մուզատտէսի տաթիթէսինտէ տաթիտ Հիւսնընիյէթ տողրու հարէքէթ խաուպ, վէթանըն վէ միլլէթիմիզին մէնֆաս-թընը նազարը իթիպարա ալարազ, օնա կէօրէ տաթիտ պի թարաֆանէ սու-րէթտէ թէնգիտ վէ թէտգիզ իթմէք վա-ճէպէի գիմմէթ վէ ինսանիյէթտէն տիր: Իչթէ օ վազըթ պէօյլէ միւֆիտ պիր քի-սալէնին նէչրինէ իլթիրաք իթմէկի մու-ճիպը իֆթիլսար ատոտ իտէրիմ:

Գում-գաբու — Սքանալ

ՅԱԿՈԲ Յ. ԻՆՉԵԱՆ

ՄԵԶԱՐ

Իլըզաթտան, է՛յ մէզար, թա հաշրէ գատար՝ նաֆըզ օլմամյօր սանա պիր նարար:

Սէն պիր էսարէնկիզ տա՛րը մաթէմսին. Ալէմ իչրէ վազը, պաշքա ալէմսին:

«Պապը էպէսիյէթ» ալէսէ ալ սանա, Հալլ օլունմազ մուամմասըն սէն պանա:

Սալտըրըզ հէր եանա սէրտարըն մէվթի, Տէհշէմնաք էաէրսին քիշվեր ի հէֆթի:

Նիչէ՛ կիւլ վիճուտը էֆնա էտէրսին նէ՛ սին, նէրտէ՛ն կէլիպ, նէրէյէ կիտէրսին:

Պաղընտա մէտֆուն արը նիչէ՛ գուզուլար. Նաթէմամ խայալլար, մահրում տրգուլար:

Մուխամմէր սէրաբա խաթ ի սիյահըն, Կէօզ եաշլարը իլէ կէտա ու շահըն:

Հիչ սին հիչիսանսըն, մէվճուտ եօզըզսըն, Ինսիզլիթ իչլինտէ լսֆը չօրըքսըն:

Հա՛շա, հիչ ալիլիլին, սէզա պի դայան Տէնսէ՛ կէր համընա աարը միւսամաթ:

Եան պէ եան եանար, պաղընտա սէին, Մաղմում պիր ֆտգիլլէ մէսուտ պիր զէնկին:

Սէնսին սօն մէվզըֆը հարիս էֆքեարըն, Սիյահ պիր էօրթիսի, պիւթիւն էսրարըն:

Նաֆիլէ եօրուլտու ֆէյլէսօֆ պիր տէմ, Սէնտէ թէֆրիզ իչիւն, ատամտէն ատէմ:

Պի հուտուտ էմէլլէր սէնտէֆատտ պուլուր, Պայ ու կէտա խաթտա միւսավի օլուր:

ԱԼԷՔՍԱՆԴՐ ԳԸՅԸՅԱՆ

1911 ՅԵՎՐ. 1

Պէթիկթաւ

ԻՍՄԻՐԻՆ ՆԻՋԱՆԵՐՈՆՏԻ ԳԼՍԻՐԻ ՊԻՐ ԽԻՐԱՊ

Սէոյլէ էյ մահ : սէն նի՞չիւն զամիաք սըն
Մաթէմ աքս իթմիչ • վէճհի էնվէրէ ,
Ջանն խոէրոհիք շէոչէի էֆլաքսըն ,
Հասրէթինտէն ուրտու գուլմէթ Եէրլէրէ :

Պիր չիչէքսին Արթիմի (1) պի իշթիպահ
Էնտիմոն ուն (2) ճէղպէսլնտէ բիչի թապ ,
Սէնտէ պուլմուշքէն մէհասինի ճիլվէկետհ
Պազ պու մահգուռնուն նասըլ բիւր իգթիրապ :

Ղամշիյմ պէն կէրչի բէք է՛յ միւհթէչէմ ,
Սէնտէ Եօգմու սանքի զամտէն հիչ էսէր ,
Չօգ մո՛ւ հիսս իթտիմտէ սէնտէ հիւզն ու զէմմ ,
Տայիմա էչգանը մահգուռն Քարգ իտէր :

Ինիսիսաֆ իթմէքտէ պիր ալէմ մի՞ տիր ,
Խօշ տէչիլ պգ իգթիրապըն , խօշ տէչիլ ,
Նօգսա հէմաթէզմին Եինէ մաթէմ մի՞ տիր
Բէնկիսիգ , մահգուռն պու հալին պօշ տէչիլ :

Յէհմ օլունտու մաճէրանըն զտյէթի ,
Պարի չըգ պաշիը սէֆա գըլ զահիրէ ,
Կէօր նէ մուլլիմ տիր ճիշանըն զայլթի
Պէնտէ տէ պազ պիր զուլամը խաթիլի :

Տայիմ օլ սէն իթ հէման Եէչրի չուա՛ա
Չունքի նուրունտան ճիհան Քէր քէսպ լտէր
Պէն իտէ բէհնիւմաի մէվթիմ , էլսէտա՛ա ,
Իյլէկեահի սէնտէ գապըմտան կիւզար :

միւզ թէպիսի
Մ . Յ . ԱԼԱՃՍՃԵԱՆ

(1) Գամէր իւահէսի

(2) Շիքար իւահը , քի՛ Էնտիմոն օնա թէաչիւգ իթմիչտի :

ԵՆԶԻՏԻԼԵՐ

Նեղի-իլիւր շէյխինին մալսումը Միւր Իս
մալիին ազգընտան իշխիլիպ եազըլմըս քր:

ԵՆԶԻՏԻԼԵՐԻՆ ԽՂԳՍԹԸ ԱԼԷՄ
ՀԱԳԳԸ՝ ՏԱՔԻ ԻԹԻԳԱՏԱԹԸ

(Արարչազործութեան պատմութիւն)

Ճէնապը Հազգ Ադամը խալգ իլէ
Դրախտա վաղ էյլէտի: Դրախտ հէր
կէօնա միւսմիւր աղաճլարլա տօլու լտի
Ադալ՝ պու մէյվլէրին հէր յէյլինտէն
էթլ իթտի: Դրախտաքի սաթ հաճայը
թէնէֆֆիլա իթտիկի կիպի, սօուգ վէ
պէրրազ սուլարը իչտի: Մուսախիսըն
պուղտայը եկթիլմիլ պաշազը իքի ա-
վուճը իչինէ ալըպ օվալատը վէ իչին-
տէն չըգան սանէլլի եէմէկէ պաշատը:

Օ սրբատա տէֆը թապիլի ինթիյաճը
հըսս իթաի: Ճէնապը Հազգ Մէլէքըտ
Թաուսը (Գարրիէլ հրեշտակապետ) կէօն-
տէրտի, վէ Ալահըն իգամէթ իթալի
օ ազիզ մահալինին թէլվիսին ճայիզ
կէօրմէտիկինտէն, թարա իթմէսի հմթ
իթտի: Մէլէքըտ Թաուս կէլիպ Ադամը
սըշարը չըգարըպ սիւնեայա պրազտը:
Ադամ իշթէ տիւնեատա հաճլթը թա-
պիլիսին տէֆ իթտի:

Ադամ տիւնեա իւզլրինտէ հար եա-
լընըզ իտի: Ճէնապը Բապըլըն հմթիլէ
Մէլէքըտ Թաուս կէլտի վէ Ադամըն
գօլթուլընըն ալթընտաքի մահալ իլէ
պէօյրի արասընտաքի եէրինտէն Եւայը
խալգ իթտի: Ադամ վէ Եւա թէվլէլիւ-
տաթա մալիք օլմագ արգուսըյա իքի
պէօյիք գատէհլէր հարըպ իչինէ սու
տօլտուրտուլար: հէր պիլինէ մախսուս
օլան պու գատէհլէրէ Ադամ վէ Եւա
այըլ ալըլ թիլ քիւրտիլէր: սօնրա թօր-
րազ ալթընա տէֆն իթալիէր: Պու

գատէհլէր 40 կիւն թօրրազ ալթընտա
գալտըգաան սօնրա տըշարը չըգարըլ-
տըգտա Ադամ վէ Եւա կէօրտիլէր քի
քէնտի գատէհլէրինտէ 72 ճէնին (սաղմ)
թէշթիլ օլընմըշ պուլընըյօր: Ադամ վէ
Եւա պու ճէնինլէրի գատէհլէրտէն չը-
գարըպ պէլլիլէր Պու չօճուգլար
ալ միւտալթտէն պէօյիլլէր: Սդամըն
գալտէհլէրտէն չըգան 72 ճէնին կիւզէլ
վէ գալթիլպիւնիէ տէլիգանլըլար օլ-
տուլար վէ Եւանըն գալտէհլէրտէն չըգան
72 ճէնին տէ կիւզէլ լէ հէսնա գըլար
օլտուլար: Պուլար Ճէնապը Հազգըն
էմթիլէ պիւրպիլիլէ իգտիվաճ իտուպ,
հէր պիլի պիլիլէր թարաֆա տաղըլտըլար
վէ պէօյլէլիլէ 72 միլլիթլէր թէշթիլ
օլընտըլար:

ԵՆԶԻՏԻԼԵՐԻՆ ԻԹԻԳԱՏԱԹԸ

ՄԷՉԶԷՊԻՅԵՍԻ

Նէյիա իլք վէ պէօյիք բէյլամպէր
տիւր: անըն տիւնեայա կէլիլի, թըպգը
Քրիտտուրն տիւնեայա կէլիլիլէ պէնգէր:
Նէյիալիլէրին իթիգատընճա Նէյիա բէյ-
լամպէր: այնը Քրիտտուրն քիմէսինի
հայիզ տիւր:

Քրիտտուրն տօլուլը հազգընտա Նէ-
գիտիլէրին իթիգատըլ չէօլէ տիւր:

Մարիամ պաքիթէ պիւր գըզ օլուպ,
չէօլէրտէ միւնգէվիլէ պիւր հալտէ իմրա-
լը կօմթ իթմէքաէ իտի: Ճէնապը Հազգ
ինսանլարը տօղրու թարիգէ սէվգ իթ-
մէք իւզրէ Իսայը (Յիսուսը) տիւնեայա
կէօնտէրմէք իսթէտի: Պինալնալէյն Ճէ-
նապը ազգ Մէլէքըտ Թաուսը Մարիա-
մա կէօնտէրտի: Մէլէք՝ Մարիամա սէ-
լամ վէրտիքտէն սօնրա տէտի քի:

— Ճէնապը Հազգ թարաֆընտան
սանա սէլամ ունարըմ: սէն պիւր կվ-
լտտ տիւնեայա կէլիլիլէքսին, եանի
տիւնեայը իսկաա իտէճէք Յիսուսը տու-
լտրաճաղաքն

Յ. ԱՐԺԱՊԷՏԵԱՆ

(Տէվլամի)

Սահիպը իմթիյազ վէ Միւսիլի մ.սուլ

ՅԱԿՈԲ ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ

Մաքպաաի

ԱՐՏԱՇԷՍ ՇԻՇՄԱՆԵԱՆ

ՏԵՎԱԾԻՐՏԷ ԻՇԻ ՕՒՍԵԼԱՐ ՏԻԳՊԱԹ ԷԹՈՒՆԼԷՐ

Օն պէշ սէնէտէն պէրու ումուժ մեկնախմ վէ սեվայիրը ըհամիյէ, Բաքրիգխանէ, Էֆգարխանէ վէ Խախամլանէսէ հէր նէվ տառվի վէ խուսուսաթ տէրէօհտէ վէ իյֆա էտէրէք հէր քէսին խօսնուսիյէքինի ճէլպ իյլէտիմ:

Պու քէրրէ տախի քէմաֆի իւստապըզ տէվամլա հէր նէվ քապըքալաք վէ քեր ճեմէ, իսթիւաֆ, թէմեկզ լայիհալաքը, բրօթէսթօ, հաճընտէ, գօմրէմէսօ կիպի եվրազ թանգիմ, մագամաթը այիտէֆինէ թագաթիմ իտէրէք սեհալ նէթիճէսի տահապը մէսալիհէ պիւտիւրիլը:

Պէյն էթ թիւճար թէքէվլին իտէն հիսապ միւնազաաքը հալլ վէ ֆաալ իտիլի: Տէվայիրտէ էմլաք վէ տղար գրչմէթլէրինին թատալիլ, թէվալիյի ինթիգալ վէ ֆէրաղը պիլ վէֆա, վէ Տեհթերի խազանի վէ սայիր ումուժ տէվայիրը Միլքէյէ, Ատլիյէ, Պէլէտիյէ, Ասքէրիյէ վէ պիլ խաստու Պապը Մեհլիսէր, Իճրա տայիրէլէրի վէ միլէլի մուսթէլիֆէ մագամաթը նէզուլէրինտէք, մէսալիհ շէրայիթի աթ, յէ իւզրէ ղայէր եհվէն ֆիյաթլա տէրէօհտէ էտիլիլ:

1. — Մէճլիսի Մէպուսանա վէ Մագամը Սատարէթ իլէ նէզարէթլէրէ թախախ օլունաճադ լաիհա՝ 20 ղրշ:

2. — Պիր ապանըն Մէշիյիլթ հաթիստ ֆէթֆախանէճէ նէրէտէ գալրալ գալմա-տրղընըն ճէվապը՝ 20 ղրուշ:

3. — Մահքէմէի թէմեհլաթէքի պիր շտափանըն նէթիճէյի ճէվապը՝ 15 ղրուշ:

4. — Բաթրիգխանէ, Էքզարքխանէ վէ Խախամլանէ տէվայիրինտէ պիր մէսէ-սէլէնին նէրէտէ գալտըղը ճէվապը՝ 20 ղրուշ:

5. — Թէվաթի իտիլէն տափա վէ թանգիմ օլընաճալ լայիհա վէ էվրաք իչլին ղա-յէթ էհվէն իւճրէթ թալէպ իտիլէճէք վէ իւճրէթին նըսֆը բէչին ալընաճադ տըր: Մէսարիֆի տափա թապիի տահապընա այիտ տիր:

6. — Եիւզ ղրուշա գտտար օլան իւճրէթլէր՝ բօսթա բուլը օլարալ գապուլ օլը-նըր: Թէլէհրաֆ տարէսի — Պէյօղլու, Ավօգաք ԲԱՐՈՒՆԱԿ ԷՖ:

Հէր նէվ մէթթուալ վէ էվրաք՝ Տէրասատէթտէ, Պէյօղլընտա, Սագըզ Աղաճ, նաա տալա վէքիլի ԲԱՐՈՒՆԱԿ ԷՖ: ՊԱԼԿԳՃՆԱՆա խիթապէն հաղըլմալը տըր

